Учітесь, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь.
Т. Г. Шевченко.

ЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КАДРИ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА У ВЕРЕСНІ 1956 р.

№ 3 (1686)
ВІВТОРОК
12
ЛЮТОГО
1991 року
Ціна 4 коп.

ОРГАН РАДИ СЕКРЕТАРІВ ЦЕХОВИХ ПАРТІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ І КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Чужого навчаймось, свого не цураймось

НА ЗАПИТАННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА ВІДПОВІДАЄ РЕКТОР УСГА ПРОФЕСОР Д. О. МЕЛЬНИЧУК

— Дмитре Олексійовичу, ви нещодано вернулися з Федеративної Республіки Німеччини. До її економічного й наукового потенціалу привернуто увагу в багатьох країнах. Хотілося б почути про ваші враження.

— Ми вивчали в сусідів систему освіти, структуру та особливості управління вищими сільськогосподарськими учбовими закладами. Від нашої академії в складі делегації були також завідуючий кафедрою управління агропромисловим комплексом професор И. С. Завадський та старший викладач кафедри іноземних мов І. В. Федорик. Вражень багато. При нагоді я про них розповім детальніше, а зараз кілька слів про те, що нас найбільш вразило. Перше, куди зараз спрямовують зусилля сільськогосподарські органи Німеччини, — це пошук шляхів стримування виробництва продукції тваринництва та рослинництва таким способом, щоб при цьому не зашкодити виробничникам (фермерам). Зокрема, йдеться про те, щоб за рік не надоювати від корови більше 6 тисяч кілограмів молока.

— Нам би такі проблеми.

— Звичайно. Але сама собою така висока продуктивність не далася. У Німеччині десягнуто надзвичайно високого рівня технологічної культури механізації та автоматизації сільськогосподарського виробництва. Дуже інтенсивна праця фермерів. Ну й, звичайно, звідси — високі їх доходи. Це все треба побачити. І це друге, що нас вразило.

— І на які ж думки побачене наштовхувало вас?

— На такі, що завдяки сумлінній праці, високій дисципліні можна досягти надзвичайно високих результатів. Багато чого зіставляв, приміряв до наших умов. Виявляється, і в Німеччині не таке все безхмарне. Зараз в середньому одна фермер має 60 гектарів землі. Німецькі вчені прогнозують, що до 2000 року середній розмір фермерського господарства досягне приблизно тисячі гектарів. До цього призведе розорення дрібних господарів, небажання молоді залишатись на фермі тощо. Стільки одна фермерська сім'я вже не догляне. І тому постає питання, як вирішувати цю проблему в найближчі роки.

Стосовно нашої практики, то вважаю, що при такій, як у німців технічній оснащеності, при такому, як у них, рівні професійних знань наших селян колгоспи та радгоспи заправцювали б з величезною віддачею. Але такого рівня нам ще треба досягти своєю працею і розумом. За недосконалої техніки високоефективно не погосподарюють ні громадські господарства, ні, тим паче, фермери. Маємо це глибоко усвідомити і все робити, щоб якнайшвидше виправити становище. Належить також поліпшити кредитування, соціально-культурне забезпечення трудівників. На жаль, ще й досі надіємось різними перетасовками, гаслами та змінами вивісок на конторах зарадити ділу. Це непокоїть. Маємо з усією відвертістю сказати: якщо ставлення держави до фермерів залишиться таким, як до проблем колгоспів, то доля нинішнього фермерського руху стане ще одним трагічним етапом розвитку нашого сільського господарства. Все належить робити виважено, бо навіть керуючись добрим наміром, можна кампанійщиною нашкодити. А щоб такого не було, треба нам гарно вчитись і добре трудитись ,враховуючи особливості нашої природи, традиції, рівнятись на кращі зразки, що є в сусідів.

— Виходить, не тільки характер власності, а й рівень професійної освіти селян, соціального, наукового та технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва з боку держави — основні критерії успішного розвитку сільського господарства взагалі?

— Вважаю, що недооцінка хоча б одного з цих факторів призведе до провалу будь-якої реформи. На приклади, на жаль, ми багаті.

— Якої ви, Дмитре Олексійовичу, думки про систему освіти та наукового забезпечення сільського господарства у ФРН?

— В тамтешніх університетах взагалі не існує проблеми поєднання учбової та наукової діяльності вчених. Кожен професор чи викладач — це насамперед науковий співробітник того чи іншого інституту або університету Кар'єра і відповідно зарплата кожного з них визначається в першу чергу успіхами в науковій роботі та визнанням цих успіхів спеціалістами і практиками Такого роз'єднання, як у нас—вузи окремо від науково-дослідних інститутів — у ФРН немає. Керівництво освітою та наукою здійснює єдине міністерство. Так, до речі, в усіх капіталістичних країнах. Я вже не раз говорив, що відрив вищої освіти від академічної науки — це, м'яко кажучи, марнотратство.

— Можливо, це питання якоюсь мірою вирішиться зараз із створенням Української академії аграрних наук?

— Я вважав і вважаю, що до складу академії мають увійти не тільки науково-дослідні установи колишнього Південного відділення ВАСГНІЛ, а й вищі учбові сільськогосподарські заклади. Причому, нам необхідно йти шляхом поступового об'єднання сільськогосподарських інститутів з відповідними науково-дослідними установами в регіональні наукові комплекси (університети, академії, інститути). Треба уважно розібратися в рівнях освіти, поєднанні роботи середніх спеціальних та вищих учбових закладів, кількісній та якісній потребі в спеціалістах і т. ін.

Це повинно стати однією з найважливіших сторін діяльності Української академії аграрних наук. Надіюся, що саме так воно й буде, оскільки голова оргкомітету по створенню УААН академік ВАСГНІЛ та АН УРСР О. О. Созинов, ряд інших вчених такої ж думки.

ПОЛОЖЕННЯ

про 12-й огляд-фестиваль самодіяльної художньої творчості студентів, викладачів і співробітників УСГА «Голосіївська весна-91».

Мета — відродження національної культури, традицій історії українського народу, естетичне виховання. Завдання — удосконалення дозвілля молоді; виявлення виконавців у різних видах і жанрах народної творчості. Умови: звітні концерти-огляди самодіяльної художньої творчості факультетів триватимуть з 8 по 12 квітня на сцені актового залу 3-го учбового корпусу. Можуть бути представлені жанри: хоровий, танцювальний, музичний, драматичний, сольні музичні, вокальні номери, художнє читання, агітбригади, вокально-інструментальні ансамблі.

Виступ колективу факультету оцінюється за показниками: організація концерту, ідейна спрямованість, різножанровість —по 5 балів, майстерність виконання — до 15. Організація — це, зокрема, своєчасний початок, постановка, регламент тривалості, темпоритм, порядок та дисципліна на сцені. До загальної кількості набраних балів додаються також — за участь у загальноакадемічних колективах (нараховується по 0,1 бала за кожен процент учасників від загальної кількості студентів факультету); за участь викладачів і співробітників у програмах (додається бал до загальної кількості набраних, в концертних номерах повинно бути зайнято не менше 3 з числа викладачів).

Тривалість концерту —не більше 1,5 години, включаючи агітбригаду (її програма повинна бути актуальною, складатися переважно на місцевому матеріалі). Звернути увагу на обгрунтованість критики недоліків у роботі, навчанні, побуті окремих людей. Тривалість виступу— 15-20 хвилин. Програми концертів, підписані керівництвом факультету, подаються до оргкомітету фестивалю за годину до початку виступу.

За даними журі оргкомітет визначає найкращі концертні колективи аматорів факультетів і оголошує їх лауреатами огляду-фестивалю у кожному жанрі журі визначаються найкращі виконавці — лауреатами визнаються ті, хто отримав не менше 14 балів за виступ. Переможці (в концертних номерах) зобов'язані брати участь у заключному концерті. Факультет — переможець, великі колективи художньої самодіяльності — лідери огляду — нагороджуються цінними подарунками, грамотами, спеціальними призами.

ОРГКОМІТЕТ.

У РЕКТОРАТІ

НАБОЛІЛІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

На черговому засіданні ректорату розглянуто й обговорено важливі питання: про готовність і хід зимової екзаменаційної сесії; про роботу деканатів щодо одержання оплати за випускників УСГА хоч минулого та цього років; конкурсні питання на посади старших викладачів, доцентів ряду кафедр. Вів засідання ректор академік УААН, проф. Д. О. Мельничук, інформацію з порушуваних проблем зробив проректор з навчальної роботи доц. Т. П. Різниченко. Відбулося жваве обговорення питань вузівського життя. Йшлося, зокрема, й про нові строки надання деканатами прав студентам для перескладання екзаменів з урахуванням конкретних умов, причин тощо.

Декан лісфаку В. М. Портной проінформував присутніх, що якраз ще до цього ректорату в них екзамени на 3-му курсі завершилися — до кінця першої половини січня, на 5-му, 4-му — пройшли майже успішно, крім 2 студентів, які мали академзаборгованість, не склали і комісії потім, двох за неуспішність виключили і стількох буде переведено в технікуми за слабкі знання. Ректор кинув репліку декану:

— Не вперше говоримо за створення кафедри озеленення. Як? Що? Треба тут не сім, а 100 раз відмірять, та раз відрізати... Точніше б — професія інженера лісового господарства і озеленення.

— І тут дещо зроблено, — пояснив декан.— Є вже 3 спеціальності, в тому числі фахівець по озелененню парків.

— Створити б кафедру тропічної рослинності в дендросаду, там би знайшли застосування своїх наукових сил також факультети захисту рослин, агрономічний, агрохімії і грунтознавства (скажімо, питання тропічного землеробства). Науку треба поглиблювати.

Свої міркування, пропозиції, роздуми висловлювали декани С. К. Рудик (ветфак), Г. С. Тарасенко (економфак), Б. М. Гопка (ЗІФ), О. Ю. Барабаш (агрофак), М. Б. Рубан (ФЗР), І. А. Кравець (педфак) та ін. Запитав останній з них декана лісфаку, чи не міг би бути цей факультет провідним серед сільгоспвузів України з своїх спеціальностей?

— Наш факультет — ініціатор проведення занять по-новому: з діловими іграми, залучаємо ЕОМ, мікрокалькулятори і т. п., доцільно стати б базовим по перепідготовці відповідних спеціалістів вузів і технікумів. Думаємо, шукаємо шляхи для дальшого удосконалення багатьох питань навчання.

А декан ЗІФ порушив ряд актуальних, наболілих питань вузівського життя. З гіркотою в голосі він сказав, що з 121 третьокурсника 53 не брали в бібліотеці жодного підручника. Звідки ж і який бути самопідготовці, особливо ж при вільному відвідуванні занять? Та й умов для самопідготовки (належних) нема. В читальних залах бувало в день лише 14, потім — 10, 6 — і зовсім нікого. З четверга після обіду починаються роз'їзди їх додому, аж у понеділок (нерідко) прибувають, ясно, запізнюючись або теж пропускаючи лекції. З цим треба (і давно!) кінчати.

Ректор наголосив (й це не вперше) , що субота — не вихідний, як дехто думає, це час занять у бібліотеках, над науковими дослідженнями в лабораторіях і т. д. Тільки відмінники можуть бути й вихідними. Але так роблять академборжники — ось що прикро. В університеті всі екзамени переведено на письмову форму — це документ, який не спростуєш потім, надійний контроль для студента, та й викладача. А в нас підручників не беруть, лекції, інші заняття ігнорують відвідувати, значить, слід відраховувати таких, хто не хоче вчитися. Ректор, проректори М. М. Кирик, В. Д. Кулик говорили про те, що варто запозичити корисного з організації навчального процесу у вузах Канади, Бельгії, ФРН, Франції, США, Китаю, Польщі та ін. країн, де нашим викладачам у різний час траплялося бувати.

Декан факультету громадських професій С. А. Семеновський на закінчення засідання звернувся до всіх з проханням активізуватися в підготовці до «Голосіївської весни-91», сказав, що лиш 2 декани (ветфаку і ЗІФ) в минуле це свято відзначилися активністю: самі, вболіваючи, бували на звітних концертах своїх колективів, цікавилися й іншими. Але він тут же від цих деканів одержав добрячий докір: за здобуті призові місця на фестивалі-огляді їхні колективи досі не нагородили відповідно умов відзнаками. Що й говорити; бумеранг! Коментарі, як говориться, зайві. Як тепер активізовуватися?

Репортаж вів
М. ЯКОВЕНКО.

ЛИЖНЯ КЛИЧЕ.

Т. П. РІЗНИЧЕНКО: ПОШУКИ, ЗНАХІДКИ, ПРОБЛЕМИ У НАВЧАННІ

ШУКАЮЧИ ТОЧКУ ОПОРИ

Оголошення ,що з'явилося одного дня, повідомляло про зустріч представників ректорату з студентським активом академгруп. Вже один перелік питань, що малися розглядатися, обов'язково привертав увагу кожного. Серед них — концепція відродження вищої школи; нові положення в організації учбового процесу в академії; стипендіальне забезпечення, соціальний захист та побут студентів; рейтингова система оцінки; введення оплати за повторний контроль знань (тобто перескладання заборгованостей) та додаткові види навчання. Як і слід було чекати, в актовому залі в призначений строк зібралася досить значна аудиторія, яку турбували хай і не всі, але добра половина з вищезгаданих питань.

З інформацією про стан в академії на сьогодні і в недалекому минулому виступив проректор з учбової роботи Г. П. Різниченко. Він говорив про підвищення ролі і самостійності факультетів в житті вузу, гуманітаризацію учбового процесу (до 25 процентів годин повинні віддати цим дисциплінам), стан справ з успішністю і т. д. У вузі на денній формі навчання вчиться 6285 студентів, об'єднаних в 268 академічних груп. З них на державній стипендії знаходиться 3050 чоловік, решта— стипендіати господарств. Якщо згадати результати успішності за минулий навчальний рік (на прикладі літньої екзаменаційної сесії), то матимемо таку картину. Без «двійок» навчалися 4357 чоловік (або 86,4%), на «4» і «5» —1227 (або 24,3%), на «відмінно» — 298 (або 5,9%). Своєчасно не складали екзаменів без поважних причин 376 осіб. Якщо підсумовувати загальну кількість академборжників після тієї сесії, то вона складала солідну цифру —674 (і це при 495 відмінниках). Порівняно з минулорічною зимовою екзаменаційною сесією (тоді було 919 академборжників), менша їх кількість — на 245 — обумовлена не тим, що скоротився контингент студентів за рахунок вибуття 5-х курсів (в той час на них було всього 7 боржників), а значною мірою тим, що скасовано умовні переведення. Про них не може бути й мови. Бо сумлінний студент бачить: поганого не відраховують — навіщо ж напрягатися. І, незважаючи на певну кількість студентів, які після літа мали академзаборгованості, новий навчальний рік ми розпочали без боржників (це теж умовно).

Значна частина студентів під тиском такої жорсткої умови оперативно ліквідувала їх. Дехто був відрахований, переведений на заочну форму навчання. Загальний відсів студентів на перше жовтня минулого року склав 419 осіб.

Чому ж все-таки з'являються академборжники? Чому вуз, що має хорошу репутацію, не може справитися з цим недоліком? Можливо, рівень знань недостатній або предмет погано викладають? Чи за цим стоїть щось інше? Отака низка питань. Тож і потрібно в першу чергу вияснити: в якому стані у студентів рівень «виживання» отриманих знань. А пояснюється це прагнення керівництва академії дуже просто. Представники Держагропрому республіки в сучасних умовах по-новому ставлять питання підготовки спеціалістів, формування у них, по-перше, технологічних і, по-друге, суто практичних навичок. І тому в академії в першу чергу вводиться контроль з технологічних дисциплін. Ми хочемо бачити своєрідний зріз: виживають знання у студента чи з часом зникають, «провалюються». Тобто коли прийде ринок, вияснити, можемо «продавати» виробництву своїх випускників чи ні.

Тому зараз з'являється ще й такий аспект: підвищення вимог до проведення всіх учбових, контрольних (сесій) заходів. І от мета таких зустрічей, як ця — вивчати студентську думку щодо цього. Слід якнайкраще організувати контроль за якістю підготовки. В ряд вузів ефективно вписала себе система оплати за навчання. Думається, вона була б придатною і для академії. Причому цей варіант в УСГА виник як один з альтернативних підходів,— до того ж — не першого порядку. Він пов'язаний з низькою успішністю, зокрема, під час минулої зимової сесії, коли ідея ця ще тільки витала у повітрі. Нагадаємо, що тоді налічувалося більше 900 академборжників. І оплата за повторний контроль знань — перескладання того чи іншого екзамену — стосується тільки «двієчників».

А за останній альтернативний варіант беремо, як правило, дозвіл деканату складати один екзамен без оплати. Він — як варіант переходу до рейтингової системи. А інший варіант — це власне рейтингова система, але до неї не готові ні викладачі, ні студенти. Хоча, зрештою, до неї підійдемо. Перехідна система передбачає, що виділяється не тільки екзаменаційна, а й залікова сесія (за тиждень до екзаменів активно приймаються заліки з відповідною оцінкою знань студента). На перших курсах всі екзамени мають складатися тільки у письмовій формі. І на ряді факультетів буде введена експертна оцінка складання екзаменів, наприклад, на ветеринарному. Якщо студент незадоволений оцінкою, якість відповіді перевірити буде дуже легко: береться листок, де він виклав свої знання, і експерт перевіряє їх, а заодно й добросовісність і якість роботи екзаменатора. На старших курсах форму складання екзаменів визначають на відповідних кафедрах.

Суворо слід підходити до ліквідації академічних заборгованостей. Строки для цього, згідно з положенням, допускають два тижні після зимових канікул. Повторне складання — лише після того, коли всі інші екзамени будуть позаду. Стипендія затримується на період, поки та чи інша особа не перескладала заборгованості. А зробила це — вона відновлюється. Коли хтось хоче мати вищу стипендію, дозволяється перескладання на вищу оцінку.

Щодо перескладання заборгованостей з двох дисциплін. Воно допускається при наявності поважних причин — наприклад, людям, які мешкають в 30-кілометровій зоні, сімейним, сиротам і т. д. Тобто має спрацьовувати система соціального захисту студента. Інші поважні причини мають підкріплюватися відповідними документами.

При наявності заборгованостей з трьох предметів чи форм (залік, курсова) студент відраховується, безумовно, без розгляду його особової справи. Для студента випускних курсів строки перескладання екзаменів — до початку дипломного проектування. На ряді факультетів практикується ще переведення студентів з академзаборгованостями, але таку практику вже слід припиняти і відраховувати їх.

Висновки такі. Рейтингова система повинна бути введена з початку нового учбового року, іншого виходу немає, якщо хочемо досягти певних ефективних результатів. Це постійний контроль за станом знань, а отже, і за майбутньою фаховою компетентністю нашого випускника. Заплановано два напрямки робіт на нинішній учбовий рік. Перший — методичні семінари з активних форм ведення навчання, другий— педагогічні читання. До речі, на базі академії в травні буде проведений республіканський семінар.

Для песимістів, тих, хто ставить під сумнів саму можливість перескладання екзаменів за оплату, скажемо таке. Створена авторитетна комісія, до складу якої увійшли кілька викладачів і студентів. Вони вивчатимуть громадську думку шляхом анкетування: слід вводити систему оплати чи ні. Або коли вводити, то з якою диференціацією. Хто має складати з оплатою, а кому видавати «індульгенції»? (дивись, за торік «За сільськогосподарські кадри» № 20 — пропозиції М. Молявка).

Кошти, що їх отримують за перескладання, повинні йти тільки — підкреслюємо — на студентські потреби. До них можна віднести стипендію, гуртожитки, їдальню і т. д. Коли буде введена оплата за окремі види навчання — вона йтиме тільки на дотації. Є ще одна думка: частину грошей від перескладання виділяти викладачам. Навіщо? Адже вони виконують свою безпосередню роботу, працюють на ставку. А кошти доцільніше виділяти на студентів — на прибавку до стипендії дітям-сиротам, лікування в профілакторії та інше.

Та буде прийнята оплата чи ні — не найголовніше. Хоча приклад багатьох вузів свідчить, що цей метод приносить хороші результати: вони позбавляються поганих студентів. Його можливості стосовно нашого вузу обгрунтував, спираючись на конкретні цифри, викладач економічного факультету С. С. Федоренко.

В ході зустрічі представникам ректорату було задано багато пропозицій і питань — як в усній, так і в письмовій формі. Вони відображали студентську думку у всьому її розмаїтті. Думається, деякі з них і відповіді проректора доречно навести на шпальтах газети.

— Випускники складають державний екзамен з суспільних наук. Яка мова може бути про це, бо поки що нема закону про департизацію вузів? Важко уявити собі комісію у складі комуністів, рухівців, республіканців, що приймає екзамен у студента з партії «зелених».

— У вчену раду академії ректорат вніс пропозицію про відміну цього екзамену. Дане питання розглядатиметься в цьому авторитетному вузівському органі.

— Щодо перескладання. Яка користь буде викладачам, якщо вони затрачатимуть свій час, не маючи компенсації?

— Ніякої. Це їх робота.

— Хай викладачеві буде користь, але студентам слід надати право його вибору...

— Опрацюємо цю пропозицію. Але все одного форма відповіді повинна бути письмовою.

— Студента завжди можна спіймати на незнанні матеріалу. Але ж практично всього знати не можна. Як бути?

— Особисто я на 5-му курсі дозволяю своїм підопічним користуватися на екзамені всією довідковою літературою, а третьокурсника — за «шпаргалку» вижену. В цьому є свій резон. Адже на третьому курсі студент лише отримує знання, а на п'ятому —віддає. Він уже має бути фахівцем. І користування книгою, конспектом показує його здатність слугуватися довідковою літературою, що за кілька місяців може знадобитися йому на практиці.

— Якщо екзаменатор оцінив мої знання неправильно, що робити?

— Будь ласка, беріть свою письмову відповідь і звертайтеся з нею до апеляційної комісії. Справедливість переможе.

— Яким чином визначатиметься об'єктивність викладача на екзамені? Яка його відповідальність?

— Якщо апеляційна комісія визнає його необ'єктивним, він при наступному переобранні на посаду за конкурсом не буде обраний.

— Чи можливий перехід студента 5-го курсу на заочне відділення?

— Практично можливий. Але за конкретних умов.

— Як відпрацьовуватимуться пропущені заняття?

— Як і зараз: за розкладом, що складено кафедрою і у формі, нею ж визначеній. Особисто дозволяю відробіток написанням реферату, коли студент працює над вузькою темою курсу. Адже конспект будь-хто здатний переписати у товариша.

— Чи є в академії валютні надходження від навчання іноземних студентів?

— Є, хоч і мало. І тих не бачимо, бо з них залишають 6 процентів, а решту забирають. Зараз для поліпшення матеріальної бази виникла думка: укладати бартерні угоди на постачання необхідного обладнання і т. д., словом, того, чого в академії не вистачає, а не брати плату.

— Суть контролю вижигання знань?

— Ще раз повторю: контрольні письмові. Перевіряє їх викладач, а після нього — при потребі — експерт, якого будемо запрошувати з науково-дослідного інституту чи іншого вузу. Головне завдання цього контролю: як знання з молодших курсів закріплюють в пам'яті і стають в нагоді в подальшому навчанні. Наприклад, йде лекція, під час якої викладач спирається на інформацію, що її отримали студенти ну хоча б рік тому. Якщо у студента виникає на ходу її запитання , цікавість — значить, знання в нього збереглися. А коли сидить, «вжавши» голову в плечі, і боїться лектору в очі глянути — самі розумієте...

— Як бути студентам, які не отримують стипендії? А значить, і купонів?

— Списки повинні складати деканати, а тоді будемо вирішувати.

— Чи даєте гарантію потрібного рівня підготовки викладача, що прийматиме екзамен?

— На 90 процентів. В межах кількості годин і програми. Але взагалі про подібну гарантію говорити рано.

— На ряд спеціальних дисциплін виділяється мало часу. Так, у нас на агрономічному факультеті на ентомологію виділено всього 20 годин, за які курс пройти не встигаєш. Як бути?

— Створена комісія проводить анкетування. Питання включається до учбового плану. Більш детально на зборах 3-го курсу агрофаку.

— Говорите про підвищення кваліфікації наших студентів. В чому її вбачаєте?

— Я особисто не дуже задоволений підготовкою фахівців. Теорія порівняно з випускниками інших вузів приблизно однакова, та рівень їх практичної, професійної підготовки не завжди відповідає характеру і змістові праці на виробництві. Для механіків і електриків, наприклад, бракує знань з наладки, діагностики техніки; у біологів — недолік в знаннях з експрес-методів якісного контролю за станом продукції; у економістів—знання маркетингу, ринкових відносин.

Випускників кожного факультету треба готувати з ухилом професійної діяльності. А з вузьких спеціальностей — навіть з врахуванням особливостей замовлення. Тому основною ланкою у вузі повинна бути конкретна випускаюча кафедра. Саме вона визначає обличчя і професійний рівень випускника УСГА.

— Як проходитиме «купівля-продаж» фахівців?

— За моїми даними, «найдешевший» наш випускник коштував 4 тисячі карбованців, «найдорожчий»— 27 тисяч. Свою роль відіграють тристоронні договори — вузу, господарства і студента.

Викликала своєрідну реакцію і одна з записок, що надійшла з залу. В ній не питання, навіть не риторичне (тобто таке, що не потребує відповіді), а скоріше ствердження кроків адміністрації щодо введення оплати за повторний контроль знань: «Думаю, досить шукати шпарини для захребетників. Для справжнього студента це не страшно...». На жаль, без підпису.

— Коли замість політекономії вчитимемо ринкові відносини?

— Багато запитань у студентів виникають від необізнаності з роботою ректорату. А з іншого боку — що рідко зустрічаємося з вами, говоримо про можливості підготовки фахівця середньої ланки. Основи ж ринкових відносин вивчатимуться факультативно, в рахунок годин, що виділяються на політекономію.

— Чи готова учбова база вузу до переходу на рейки ринкових відносин?

— Ні, поки що не готова. І без допомоги господарств, для яких готуємо спеціалістів, нам не обійтися — без їх матеріальної, технічної.

— В академії чимало заочників. А для чого приймаємо так багато їх на заочне відділення? Може, доцільно їх кількість скоротити?

— Ми взяли в 1989 році 975 чоловік, нині — 700. Крім того, 10 процентів від цього прийому заплановано брати за повну оплату. На підготовче відділення раніше набиралося 200 чоловік, а зараз зараховано лише 150. До цієї кількості слід додати ще 20 осіб, які прийняті на навчання за повну оплату. Вона сягає 3 тисячі карбованців на рік. Аналогічне скорочення чекає і стаціонар.

— Як хочете підвищити кваліфікацію спеціаліста, якщо за планом на фах часто-густо планується 2 «пари» на два тижні? І це при тому, що й викладач не дуже володіє предметом. Навіщо нам такий широкий розрахунковий курс, якщо в господарстві нас про це не питатимуть, а проситимуть налагодити якусь машину?

— Відповісти на це однозначно не можна. Студентська думка детально вивчатиметься при наступних зустрічах і враховуватиметься при складанні учбових планів. Буде враховано також підсумки заходів, про які вже йшла мова.

— Чи потрібна атестація після 3-го курсу?

— Це необхідно.

— Яка за нових умов буде система дострокового складання екзаменів?

— Як і раніше. І на тих же умовах.

— Студент отримав диплом і приходить в господарство. А місцевий голова навіть не гляне в нього. Йому й так відомо, що новоприбулий закінчив академію. Якби була можливість, ви б зробили якесь доповнення у диплом випускників сільгоспвузу? І взагалі, ваша думка щодо розширення кола майбутніх робочих місць, де б працювали випускники УСГА?

— Обов'язково. Слід в дипломі вказувати: закінчив академію по класу професора такого-то, як це збереглося в творчих вузах. А це, в свою чергу, приведе до того, що викладач розумітиме всю(!) відповідальність, якщо дорожить своїм чесним ім'ям. Без цього готуватимемо груповим методом «середняка». Весь час готуємо інженера і дуже слабо враховуємо, що він може працювати в сфері сервісних організацій, які обслуговують і кооперативні, і державні підприємства, й індивідуальні, фермерські господарства. Характер же роботи, зміст праці інженера в господарстві й інженера в сервісі дуже різні. І в цьому нам варто повчитися у наших колег

за кордоном: у них це добре поставлено — і психологічно, і професійно.

— Що ви скажете про нові форми навчання?

— Зараз ми вийшли на хороший рівень по забезпеченню комп'ютерною технікою (факультети — лісогосподарський, механізації сільського господарства, економічний, електрифікації і автоматизації сільськогосподарського виробництва), є кадри для проведення учбового процесу. В той же час з'явилися студенти, які працювали за індивідуальним планом або в спецгрупах по освоєнню персональних ЕОМ. За півроку їх підготовлено до 100 чоловік. Підкреслюю: ми не взагалі виконали вимоги учбового плану, а понад. Нині створено кілька груп по вивченню іноземних мов, причому є платні (при товаристві «Знання»), і ніхто не заперечує. І взагалі — у більшості вузів такі послуги платні, а у нас на три чверті безкоштовні.

* * *

Виступ проректора викликав цілу зливу виступів студентів, реплік з місця. На жаль, багато хто з виступаючих в запалі полеміки забував представлятися, хто він і навіть з якого факультету. А з тих, хто зробив це, можна зробити висновок, що чи не найактивнішими виявилися вчені агрономи. Так, студент агрофаку Макаров висловився досить різко:

— Я скільки себе пам'ятаю, в академії ставиться питання про якість підготовки студентів. Але про яку якість може йти мова, якщо в технікумі, який я закінчив, на основні предмети — хліб агронома — було виділено 200 годин. А в академії — аж 36! Навіщо при цьому вивчати суспільні науки? Про який професіоналізм може йти мова? Та й рівень викладання часто-густо такий, що на лекціях мені робити нічого — я це вже все знаю, і мені не цікаво.

Його колега по факультету запропонував обговорювати питання про оплату навчання на факультетах, а потім шляхом референдуму вже вирішувати. Чому не було студентів, коли складали коефіцієнт оплати за «хвости»? А треба було б враховувати тут соціальний стан студента; доцільно переглянути самий учбовий план; враховувати студентську працю в учгоспах, що мають вже мільйонні прибутки (вони повинні перераховувати їх частину академії).

Ще один агроном зауважив, що досить часто у нас посилаються на практику оплати навчання в США. Але там на пальцях не показують, а використовують найновішу техніку, досвід кращих фермерів. Чому не можемо сісти в автобус і поїхати, коли захочеться, в передове господарство? Та й практики в академії якісь недоладні. Так було і на 3-му курсі; і після 4-го так буде. Якось так треба робити, щоб студент академії не був на виробництві «білою вороною». І це при тому, що він вже сьогодні може посперечатися з викладачем щодо машин, комбайнів, бо під ними неодноразово лазив, ремонтував. А в академії вчать елементарних речей.

Студент мехфаку Сумченко:

— Все треба робити комплексно. Потрібно, щоб і студент, і викладач поважали один одного. І щоб питали при потребі з обох, а не тільки з першого. Та й учбова наша база потребує поліпшення.

А оця думка майбутнього зооінженера — крик душі:

— Адміністрація має думати, як поліпшити учбовий процес, а не як покарати студента — вже й економічно. Якщо хочемо мати думаючого студента, що «гризе» граніт науки,— слід думати про прийняті рішення.

В академії багато приладів, які не використовуються з тих чи інших причин. Певно, це й наштовхнуло ще одного агронома на пропозицію продати їх і придбати на виручені кошти новітні підручники, за якими студенти б навчалися нових методів, технологій.

Дисонансом в цьому хорі студентських голосів виявився виступ представника факультету захисту рослин:

— Два-три роки тому тільки й доводилося чути: дайте вільне відвідування занять, блочну систему в гуртожитках — і все буде гаразд. Сьогодні багато що з цього вже маємо — а самі кричимо, що не можемо готуватися! Нема умов! Як же це розуміти?

Обговорюємо проблему— грошову, почав один з студентів економічного факультету. Але сьогодні слід думати ширше. Пропоную: кожний студент вибирає кількість годин, необхідних для навчання, і на основі цього формувати навчальний план. І щоб ці години задовольняли студента у практичному навчанні. І друге: поруч з нами є ті, хто не вчиться, а стоїть в черзі за дипломом. Раніше їх відраховували мало, а чому? Слід відраховувати і за погане навчання, і за аморальну поведінку. А щодо грошей — то вони справа крайня. І ніколи не була високоморальною...

Свої думки висловили і дехто з викладачів. І всі вони злилися в єдину розмову, покликану знайти точку опори для подальшого руху вузу вперед.

В. ОБРАМБАЛЬСЬКИЙ,
кореспондент.

Фото О. Левченка.

Члени-кореспонденти УААН

БАРАБАШ Орест Юліанович

1932 р. народження, українець, Доктор сільськогосподарських наук, професор. Він — один з провідних учених України і СРСР в галузі овочівництва: розробив технології вирощування високих врожаїв моркви в західних районах республіки; безвисадкового способу вирощування насіння столової моркви. Вперше також розробив технологію вирощування озимого стрілчастого часнику з повітряних цибулин (всього за рік). І всі вони впроваджені у виробництво. Зараз вчений успішно працює над удосконаленням інтенсивної технології вирощування екологічно чистої продукції і конвейєрним способом виробництва овочевих культур.

Під його керівництвом проводяться оригінальні дослідження по вирощуванню ультраранньої зелені овочевих культур у відкритому і захищеному грунті. Та й це ще не все. Барабаш працює над тематикою використання підземних виробок під вирощування овочів. Він передав в держсортовипробування 3 нових сорти, два з них — районовані. На рахунку вченого три авторських свідоцтва. Учасник виставок досягнень народного господарства УРСР і СРСР в 1988—1989 рр. Автор 130 наукових праць, в тому числі 13 книг загальним обсягом майже 212 друкованих аркушів.

Створив школу овочівників. Під його керівництвом вже захистили кандидатські дисертації 17 чоловік; в аспірантурі навчається 5 і готують дисертації 6 осіб. Він також проводить значну громадську роботу. Є головою секції овочівництва, плодівництва, виноградарства і картоплі Української академії аграрних наук; в УСГА — член вченої ради, голова ради агрономічного факультету, спецради по захисту кандидатських дисертацій, відповідальний редактор збірників «Шляхи інтенсифікації овочівництва», «Вдосконалення технології обробітку плодових культур». Крім того, вчений — лектор республіканського товариства «Знання», експерт ВАК при Раді Міністрів СРСР, член науково-технічної ради з овочівництва СРСР і конкурсної комісії Держкомітету з народної освіти СРСР з розгляду і оцінки науково-дослідних робіт вузів.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ Григорій Олександрович

1936 р. народження, українець, член КПРС. Проректор УСГА, завідуючий кафедрою фармакології і патофізіології, науковий керівник дослідної станції м'ясного скотарства, доктор ветеринарних наук, професор.

Основний напрямок наукових досліджень — токсикологія з'єднань азоту (карбаміду, ізобутилидендимочевини, нітритів, нітратів). Цим питанням він присвятив 80 наукових робіт, в т. ч. 2 монографії (у співавторстві), підручник для вузів (у співавторстві теж), 2 посібники для спеціалістів-практиків і стільки ж методичних рекомендацій республіканського і союзного значень, затверджені Міністерством охорони здоров'я УРСР «ПДК» нітратів у молоці для дитячого харчування; має 3 авторських свідоцтва на винаходи. Основні публікації: «Токсикологія карбамідів», «Фармакологія з рецептурою», «Профілактика отруєння тварин», «Ветеринарна токсикологія», «Терапія тварин при отруєннях».

Вчений обгрунтував допустимі разові і добові дози карбаміду і нітратів для сільськогосподарських тварин, вивчив механізм токсичної дії і вплив їх на якість молока і м'яса, що дало можливість розробити ефективні способи діагностики, лікування і профілактики отруєння. Заслуговує особливої уваги метод запобігання забрудненню молока корів концерогенними нітрозамінами при підвищеному вмісті нітратів у кормах, розроблений в співавторстві з співробітниками Інституту проблем онкології АН УРСР.

Значною мірою завдяки роботам Хмельницького президія Південного відділення ВАСГНІЛ свого часу прийняла рішення про неможливість промислового виробництва ізобутилидендимочевини як часткового замінника кормового протеїну в раціонах жуйних, що дозволило уникнути величезної економічної шкоди. Вчений розробив методи лікування тварин при отруєнні «ФОС», стимуляції продуктивності птиці з допомогою хлорофіло-каротинової пасти, технічні умови на муку цеолітову в тваринництві.

Успішно працює разом з співробітниками НДІ фармакології і токсикології над пошуком нових імуномодуляторів і протизапалювальних засобів. Один з оригінальних препаратів цієї групи — ізамбен — вже випускається хіміко-фармацевтичним заводом. Проводить велику роботу по підготовці ветлікарів і наукових кадрів. На високому рівні читає курси лекцій студентам і слухачам ФПК; науковий керівник чотирьох кандидатів наук і стількох аспірантів; голова спецради по присудженню вченого ступеня кандидата ветеринарних наук; член спецради по присудженню ступеня доктора медичних наук.

ВІННИЧУК Дмитро Тимофійович

Директор Українського НДІ племінної справи в тваринництві, 1937 р. народження, українець, член КПРС, доктор с.-г. наук, професор. Автор 237 наукових праць. Має 8 авторських свідоцтв на винаходи, видав 6 книг, в т. ч. 2 — навчальні посібники. Підготував 5 кандидатів наук. Він вніс значний вклад у розробку теоретичних основ і впровадження в практику інтенсивної селекції молочної і м'ясної худоби, розвинув вчення про розведення за лініями в умовах крупномасштабної селекції; створив новий напрямок у зоотехнічній науці — систему інтенсивної селекції молочно-м'ясної худоби, і формується наукова школа.

Основні результати в галузі селекції худоби: розроблена і впроваджена методика використання дисперсійного аналізу для математичної оцінки ефекту поєднання ліній, запропонований спосіб оцінки препотентності плідників; вперше розроблений простий метод контролю за інбридингом при підборі тварин, який широко використовується в алгоритмах для ЕОМ; сформульована і математично обгрунтована універсальна методика оцінки типу тварин молочних і комбінованих порід; теоретично обгрунтована нова система лінійного розведення в умовах інтенсивної селекції; розробив методику та зоотехнічні принципи збереження генофонду аборигенних, малочисленних та зникаючих порід; запропоновані нові способи оцінки спадковості помісних плідників та відбору тварин на ранніх етапах їх онтогенезу.

Результати науково-прикладного напрямку: розроблена і впроваджена програма поліпшення симентальської худоби на Україні; разом з іншими вченими керує заключним етапом створення нової української м'ясної породи; розробив і впровадив в господарствах УСГА разом з своїми послідовниками нову українську технологію виробництва яловичини на основі поліпшення системи промислового схрещування; розроблені і впроваджені селекційно-економічні критерії оцінки племінних тварин, ліній, родин.

Член науково-технічної ради Держагропрому УРСР, спецради по захисту докторських дисертацій; голова вченої ради УкрНДІплем; голова і заступник голови рад по молочно-м'ясних породах УРСР; член двох редколегій наукових збірників НДІ УРСР. Читає окремі розділи курсу «Розведення с.-г. тварин» в УСГА.

НАШІ ЮВІЛЯРИ

ВШАНУВАННЯ ПРОФЕСОРА

Колектив ветеринарного факультету щиро вітав шановного П. Я. Роговського з 70-річчям з дня народження і 52-річчям науково-педагогічної та громадської діяльності. Трудова діяльність цього професора— приклад активного життя людини, вченого, наставника.

Після середньої школи в 1939 р. він поступає до Київського ветеринарного інституту. Проте в листопаді цього ж року призивається до лав Червоної Армії і направляється на фінський фронт, де солдатом бере участь у воєнних діях до закінчення війни. В Виборзі Петро Якович дізнається про початок Великої Вітчизняної війни і бере участь в ній з першого до останнього дня на Ленінградському та Першому Українському фронтах.

Після демобілізації, в листопаді 1945 року, відновлює він навчання. Перебуваючи студентом, успішно поєднує виконання громадських та партійних доручень з відмінним навчанням; протягом усіх років навчання він — староста курсу, секретар курсової партійної організації, член партійного бюро інституту. А після закінчення інституту його залишають в аспірантурі при кафедрі оперативної хірургії. З 1953 року — асистент кафедри анатомії, старший викладач, доцент, старший науковий співробітник. В 1973 р. захищає дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора ветеринарних наук й переводиться на кафедру патологічної анатомії і ветсанекспертизи, яку очолює з 1974 по 1990 роки.

В 1980—1984 рр. він — декан ветеринарного факультету. Приділяє багато уваги підготовці спеціалістів, наукових кадрів. Про нього тепло згадують тисячі спеціалістів, з якими він спілкувався. Сам виконав біля 70 наукових праць, в тому числі 3 учбових посібники для студентів вузів. Професор підготував 16 кандидатів наук, в тому числі 9 іноземців — для країн Африки і Азії. Неодноразово обирався членом партійного комітету УСГА, партбюро факультету, головою профкому, членом президії обкому профспілки сільського господарства; 9 років виконує обов'язки голови спеціалізованої ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій на факультеті, член координаційної ради по ветсанекспертизі.

За успіхи в педагогічній і науковій роботі П. Я. Роговський нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, за сумлінну багаторічну працю по вихованню та підготовці ветеринарних кадрів відзначений багатьма грамотами, подяками. Додалось до бойових відзнак — ордена Вітчизняної війни I ступеня, медалей «За відвагу», «За оборону Ленінграда», «За Перемогу над Німеччиною» ще 10 медалей в мирний час.

Вітаючи Петра Яковича з ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, невичерпної енергії, нових творчих здобутків на викладацькій ниві. Заступник голови ради секретарів парторганізацій І. П. Набока, поздоровивши ювіляра, вручив йому Почесну Грамоту.

Л. ХОМ'ЯКОВА,
В. ЛЮБЕЦЬКИЙ,
доценти.

ЛЮДИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДОБРА

Сказав мудрець:
— Живи, добро звершай!
Та нагород за це не вимагай.
Лише в добро і вищу правду віра
Людину відрізня від мавпи і від звіра.

Хай оживає істина стара:
Людина починається з добра!

Любов ЗАБАШТА.

* * *

Народ скаже, як зав'яже

СУЧАСНІ АНЕКДОТИ

Привів дядько корову до ветлікаря.

— Чомусь не їсть, —каже.

— Роззяв їй пащу, — порадив дядькові ветлікар, а сам зайшов корові ззаду, від хвоста. — Ти мене бачиш?

— Ні, не бачу.

— І я тебе не бачу. Значить, заворот кишок. Дорізати!

* * *

— Що буде після перебудови?

— Розвинута перебудова.

Надіслав І. ЛОБОДА.

В ІНТЕРЕСАХ ДІТЕЙ

Введено новий вид страхування — страхування дітей від нещасних випадків. Він спрямований на подання матеріальної допомоги батькам та іншим родичам дітей у випадках, передбачених відповідними правилами. Договір укладається строком на рік. Діти вважаються застрахованими на тисячу карбованців. Внесок залежить від віку дитини і складає 2 крб.— від одного до 7 років, 2 крб. 60 коп. — від 7 до 12 років, 3 крб. — від 12 і до 16 років.

ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Договори страхування укладаються з особами віком від 16 до 74 років на строк від одного до 5 років (але не більше 75-літнього віку страхівника на цей момент). Вся сума чи її певна частина виплачується при постійній (повній чи частковій) втраті загальної працездатності від травми, випадкового отруєння, захворювання кліщовим енцефалітом, поліомієлітом, а також після смерті від вказаних та деяких інших причин, що передбачені угодою.

Розмір внеску залежить від професії страхівника і складає від 25 коп. до 1 крб. 20 коп. з кожних 100 крб. страхової суми на рік. При укладанні договору на 3-5 років з нарахованого внеску надається скидка 5-15 процентів.

Екологія і... суспільствознавство

НОТАТКИ ІЗ ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ АКАДЕМІЇ

Думаю, мене не покличуть до суду чесні професори природничих наук. Мене — не члена вченої ради, не професора. Але не мислю своєї праці без обізнаності життя вузу, її складових і людей. Тож на зібраннях, якого б рівня не були, маю бувати за покликом професії — політекономa. І не жалкую за отримані уроки вузівського життя. Випадало чути, бачити і високоінтелектуальне, наукове, але й не зовсім інтелігентне, знати істинність рішень, міркувань вчених. Протягувалось на радах і непорядне у діях посадових осіб. Знаю засідання, і більшість таких, де панував демократизм. Та знаю і такі рішення, від яких сором, поки вони в силі. Ними одні торжествували (й «приливали»), інші — залишнлись морально покарані на довгі роки. До цих міркувань, можливо б, і не визрів, якби на засіданні вченої ради академії (недавно) не почув ось такого запитання відомого професора М. К. Шикули:

— Які суспільні науки вивчаються у вузах ФРН?

Запитання поставлене професорові И. С. Завадському. Саме він та ректор академії професор Д. О. Мельничук у складі делегації вчених на запрошення аграрників ФРН відвідували цю країну. Обидва як можна повніше розказали про мету поїздки та про проблеми вищої освіти в вузах ФРН.

Вітати слід інтерес, особливо сьогодні, до суспільствознавчих проблем. У відповідях на запитання часто чуємо істину явища чи підхід до проблеми. А їх у сьогоднішньому житті, вузівському зокрема, аж ніяк не меншає. Та чи не найбільше випадає на суспільні науки. Накопичувались аж десятиліттями. За роки перебудови відбувається докорінне переосмислення глибинних витоків кризи, створення передумов для виходу суспільства з неї, в якій воно опинилось. Нашого з вами суспільства, яке будували ми, шановні професори й доценти. А суспільство формувало, робило нас такими, які ми є сьогодні. Усі разом і кожен зокрема — персонально, особисто. Сьогодні ж, здається, досить матеріалів і праць, документів КПРС і міжнародної практики, щоб осмислювати усе самим, творчо ділитись із студентською молоддю: витоки кризи не в ущербності самої ідеї соціалізму, а в тих деформаціях, яких воно зазнало у минулому. Це прямо лежить на професійній честі, обов'язку і свідомості викладачів суспільних наук. Але ж хіба лише на них? Думаймо! Було б до честі сумлінних не лише науковими здобутками ,а й душею, партійністю викладачів вилучати з нашого життя оте агресивне невігластво до суспільних наук, а відтак і до колег. Серед них багато з досить нелегкою долею. Далеко не коректного змісту чується інколи від колег мова про щось на зразок їх пільгового(?) становища. За деякими й дещо вірними арифметичними вправами не бачиться, що суспільствознавці постійно були й перебувають у стані «підвищення» рівня викладання та перманентної «перебудови». Дехто з колег-вузівців шукає порівняння з тим, як там, за «буграми». Не все й не завжди, як повчає діалектика, порівнюється і переймається.

Такі роздуми між поставленим запитанням і відповідями. Бо, як я зрозутів, в аграрних вузах ФРН вивчаються і філософія, і політекономія,й ще ряд предметів, без яких, вважається у цивілізованому світі, не існує фахівця. Маленьким парадоксом стало те, що «загадкою» ідейного формування фахівця з атестацією агроінженера чи дипломованого агроінженера в ФРН поцікавився не суспільствознавець із членів ученої ради. Те запитання цікавить керівника кафедри грунтознавства та охорони грунтів. Хоч тут же були й суспільствознавці. Професори, керівники кафедр суспільних наук. То чи не є необхідністю, щоб суспільствознавці мали більш активну посадову і професійну активність? І відчувати державну, партійну відповідальність перед колегами по ученій раді. Мене ж не лишало почуття повчального уроку німецьких аграрних вузів і почутої інформації щодо предмета політекономії. Це — з батьківщини автора «Капіталу». Переглядаю свої нотатки по ходу тієї ради й не можу умовчати: викладені нам повідомлення тт. Завадського і Мельничука пройняті у своїй основі і політекономічними ідеями. Пригадайте, будь ласка, цю науку, хто призабув. Йдеться ж про досягнуте й досить таки вагоме в практиці формування людини як головної продуктивної сили. Це ж пов'язане зі сферою економічних відносин: і виробництва, і розподілу, і місця у споживанні. А хіба не соціально-економічний аспект міститься у пріоритеті не кількісного, а якісного, кінцевого результату і в організації навчання дипломованих агроінженерів (прийом на навчання, виконання дипломної роботи, набору заключних екзаменів та ін.). Безперечно, хотілось би уявити, як швидко домислимо в країні над простими і зрозумілими речами.

На раді прослухано наукову доповідь ректора «Вуглекислота, клімат, життя — проблеми і перспективи». Полишаю осторонь тонкощі формул, взаємодію та зв'язок хімічних і біологічних явищ у природі, невідворотність пропорцій стрімкого насичення атмосфери вуглекислотою. Навіть причини, що стали поштовхом до катастрофічних змін в атмосфері, життя на Землі, не стану викладати. Тут слово за автором доповіді. Коли аналізую почуте, у моєму політекономічному осмисленні ще зриміше постає визначення ще з XVII століття: «Земля — мати багатства, а праця — батько його». У наш час, коли усе людство повернуло обличчя до економічної кризи, як же цього не знати? Тож і маємо, як запропонували проф. В. Ф. Пересипкін, доц. П. Н. Івончик, швидше знайти містки сумісних дій по оздоровленню природного середовища, включитись до праці по відверненню екологічної катастрофи.

Жаль, що досить обмежене коло слухачів було. Навіть значної частини членів ученої ради недораховано. Проблеми ж доповіді я бачу значно об'ємніше, широко. Це ж: екологія — економіка — життя. Чи можна їх пізнати без політекономічного підходу? Сьогодні програмні вимоги цього предмета визначаються питаннями теми соціально-економічних аспектів глобальних проблем. Проблем сучасності, які включають і збереження цивілізації, життя на Землі. І, не цитуючи Маркса, не можна звернутись до аналізу матеріального виробництва, коли він писав, що праця — це той процес, що здійснюється між людиною і природою. У цьому процесі людина власною діяльністю опосередковує, регулює і контролює обмін речовин між собою і природою.

Вузівська практика ФРН, що її побачили, — тема роздумів для радянських аграрних колег: як реформувати підготовку своїх людей? Наукова доповідь ректора — як діяти таким людям у сфері опосередкування й взаємовідносин з природою. Щоб буяло життя в країні, ріс добробут.

Не байдужими були обговорення заходів по поліпшенню роботи Вінницького філіалу УСГА (за наслідками роботи комісії Мінвузу УРСР). Разом з членами ради економфаку говорили про доцента К. І. Олефіра, щоб відновити йому вчені ступінь доктора економічних наук, звання професора. З незапланованого було питання: про умови функціонування кооперативних підрозділів в УСГА (доповів М. М. Кирик — проректор, виступив С. С. Федоренко — доцент). Опоненти оперували фактами, розрахунками. За ними: розмір платні за зроблене в кооперативі, частка академії й держави у грошових здобутках. А й сама кооперація праці, гроші, доходи, реалізація, розподіл — то ж категорії політекономічні. Вони визначаються відповідними даними, вираженими статистикою, обліком. Аби менше стало бажаючих ревізувати юридичне і фактичне право на існування суспільних наук в аграрному вузі.

В. ДОРОШЕНКО,
доцент, кандидат економічних наук, ветеран війни і праці.

ПРОЗА ДІДА МОРОЗА

«Снігова баба» — це ж гола еротика, — обурювався ханжа.

На фоні суцільного дефіциту відсутність у магазинах Снігуроньок — це дитячі іграшки.

Дід Мороз виступав з повною відповідальністю, але з напівпорожнім мішком через «відсутність цукерок».

ПОЗАЧЕРГОВО, В НОМЕР!

ГРОШІ НА ВІТЕР

Наша економіка вступає на рейки ринкових відносин. А в зв'язку з цим ставиться питання раціонального використання матеріальних і грошових ресурсів в період самоокупності і госпрозрахунку. Створений з ініціативи лісогосподарського факультету в 1989 році Державний ботанічний сад площею 53 га уже сьогодні нераціонально використовує виділені кошти. Так, на утримання його штату щорічно витрачається 13,5 тисячі карбованців, а користі від нього— ніякої. В найближчому майбутньому стан ботсаду погіршуватиметься, тим самим погіршуючи, якщо так можна сказати, екологічний авторитет академії в місті.

В результаті ситуації, що склалася, пропонуємо: реалізувати єдино правильну ідею, висловлену радою лісфаку в листі-відповіді на ім'я голови Київського міського комітету охорони природи 15 листопада минулого року. Вона полягає в тому, щоб поправити природоохоронний стан Голосіївського лісу: «...Це можливо лише при об'єднанні всіх відомчих ділянок лісу в руках одного господаря та надання Голосіївському лісу природоохоронного статусу».

Для реалізації цієї думки на практиці слід перебороти амбіції, визнати помилковим створення Державного ботанічного саду і спрямувати свої зусилля на можливість передачі його земель і кварталів лісу Хотівського лісництва, що залишилися, до зеленої зони Києва. Після ліквідації цього ботсаду, який, власне, є для академії чужим, 7 штатних одиниць, що вивільнилися б, з вищезгаданим фондом заробітної плати передати до складу групи озеленення і благоустрою території УСГА. Таке рішення сприятиме приведенню території вузу у зразковий стан, тим самим підніме авторитет у місті.

В. ГАЛИЦЬКИЙ,
головний інженер академії,

А. СИВОЛАПЕНКО,
зав. дендросадом і групою озеленення.

Голосуємо обома руками

Ми, письменники Київської організації Спілки письменників України, уважно ознайомились з публікаціями в нашій періодиці (зокрема, в газетах «Культура і життя», «Вечірній Київ», журналах «Соціалістична культура», «Дружба народов»), у яких ішлося про те, чи бути «Різьбленому містечку» в Києві.

Звичайно, не можемо залишитися байдужими до цієї животрепетної, давно наболілої проблеми. Вважаємо, що найдоцільніше створити його в парку ім. М. Рильського з прилеглою до нього територією Голосіївського лісу. Багатий рельєф, наявність водойм, близькість до центру міста складають велику мистецьку цінність названого місця. Обома руками голосуємо за цю ідею.

В. ШЕВЧУК,
Д. МІЩЕНКО,
І. БІЛИК,
В. КУЛАКОВСЬКИЙ.

ТЮ...

Читаючи газету

Велике враження справляє дуже серйозна репліка «Вільготно списунам» (опублікована в газеті «За сільськогосподарські кадри» 27 листопада 1990 року). Це не поодиноке повідомлення на цю тему! Однак реакції на такі гострі критичні матеріали поки що не видно. А списування ж, запозичення чужого тексту, наукових даних без посилань на оригінал в «роботах» новоявлених наших авторів називається іноземним словом «плагіат».

Як це слово звучить нашою українською мовою? Не інакше як викрадення, злодійство.

А якщо так, то чому мовчать юридичний відділ академії, адміністрація бачачи опубліковані в газеті готові криміногенні факти? З іншого боку, списування, науковий плагіт, або злодійство, зовсім недопустимі з перебуванням на педагогічній роботі. Бо, окрім кримінального, ще несе в собі і морально-етичний злочин. Якщо немає зауважень з боку автора, у якого списано, то це ще не значить, що злочину немає. Автор може і не знати — не помітити. Або, помітивши, вирішить за краще не чіпати злочинця (-ців).

Пам'ятаю слова професора П. Д. Пшеничного, який сказав, що живий автор хоч може за себе постояти, а хто ж заступиться за померлого... В цих словах Павла Дмитровича є глибокий зміст... Так ось: чому плагіатори різних відтінків зацікавлені в тому, щоб істинний автор не був серед живих, а уже помер чи хоча б був на пенсії, як це з гумором пишеться? Я розумію так, що наукове злодійство є не що інше, як соціальне зло. Хто ж за нього розплачується?

Наші люди, всі загалом, своїм горбом. Тому вважаю, що ці факти повинні бути відомі прокуратурі, юридично досліджені. Яке ставлення юстиції до цих фактів? Закон — понад все!

Набиваючи гаманці грішми, легко збагачуючись, пересуваючись стрімко вверх, ці злочинці соціально небезпечні. Хотілось би, щоб у нас в академії не було цього ганебного явища. А поки що, як свідчить багатотиражка, тут вільготно списунам. Доки ж це буде?

А. ГЕРАСИМЧУК,
зав. лабораторією генетики і цитології.

ФЕЙЛЕТОН

ДАЛИ ПРИКУРИТЬ

Курці відразу, певно, зацікавляться, де це так щедро дають закурити, скаржачись, що останнім часом через те, що нема в магазинах ніяких сигарет чи папирос (а якщо десь натрапите, то великі черги — не завжди є час стояти), аж — за словами самих прихильників «димку» посмакувати — «вуха пухнуть». Саме такою ситуацією з нестачею курива вирішив скористатися студент IV курсу агрономічного факультету УСГА В. Водарський. Як це? Зовсім просто, як на його думку: десь діставши чимало пачок червонощокої «Прими» (а в одні руки, самі знаєте, норма відпускати в багато разів менша, ніж мав при собі він) вартістю по 16 копійок, продавав на Володимирському ринку по карбованцю за пачку.

Ось так і попався на гарячому. Це було 18 січня ц. р. після 10-ї години ранку. Словом, об 11-й вже, затриманий працівниками міліції, він пояснював їм... Бачте, була п'ятниця, та він не на заняттях був в академії, а опинився на «бойкому» місці, серед спекулянтів. Хлопець з Тернопільщини замість лекцій з агрономічної науки, так потрібної насамперед йому, майбутньому спеціалісту — технологу полів, на якого чекають у колгоспі (як стало відомо від заступника декана, колгосп послав його навчатися, отож і степендія не як у всіх—60 крб. а десь під 80, хоча в поясненні своєму сказав, що 40 крб. — **Прим. редакції**), він вирішив вдатися в «бізнес». Чому не на лекціях? Бачте, йому «на руку» відвойоване демократизацією студентського життя так зване вільне відвідування лекцій: хочеш-йдеш, не маєш бажання рано вставати, на заняття поспішати, а за краще — поспати, погуляти, — роби, як душа забажає. Якщо товариші, не пішовши на лекції, потім у читальних залах бібліотеки самостійно займаються, надолужуючи програмний матеріал, штудіюючи додаткову літературу, щоб краще, глибше знати майбутню професію, то Водарський Василь (через рік земляки ж називатимуть і по батькові — Ярославовичем, незважаючи на його молодість: пішов 22-й рік) вдався до легкого «заробітку», перепродуючи зараз так дефіцитний товар для курців. Пояснював, що купив собі ото по карбованцю за пачку, але скрутно з грішми, то вирішив продати теж за таку ціну. Торгував за циганським принципом: аби свіжа копійка. І мав би — як Хома на вовні, яку вітер рознiс.

Фінал закономірний: знайдені при ньому 33 пачки «Прими» конфісковано, та плюс штраф довелося заплатити — 200 крб. Говорив, що скрутно з грішми, але ж при собі мав цього дня 1278 карбованців! Цього ж дня відбувся суд. Постанова Московського районного народного суду, значиться в документі, оскарженню не підлягає.

Отак він курив. Дали «прикурити». Йому та й іншим буде наукою.

П. РИБАЧУК,
майор міліції Московського РВВС м. Києва.

Роздуми авторів публікацій у нашій газеті не завжди в усьому можуть збігатися з точкою зору редакції.

«За сільськогосподарські кадри» — орган совета секретарей цеховых партийных организаций, ректората, профкома, комитета комсомола Украинской ордена Трудового Красного Знамени сельскохозяйственной академии. (На украинском языке).

Засновник — УСГА.
Газета виходить — по вівторках.
Друк високий.
Формат — А-3.
Тираж — 1700 примірників.

Редактор М. МАЩЕНКО.
Адреса редакції: 252041, Київ-41, вул. Героїв оборони, 15, кім. 25-а, 3-й уч. корпус, тел. 263-92-09, внутр. — 32-09;

ПИШІТЬ, ДЗВОНІТЬ, ЗАХОДЬТЕ.

Київська міська друкарня № 2, вул. Лисенка, 6. Зам. 203. До уваги читачів: **ГАЗЕТА ЗАВОЗИТЬСЯ В УЧБОВІ КОРПУСИ № 1,3, 4, 10, 12.**